

Vad är djurvälstånd?

Djurvälstånd handlar om hur djuret självt upplever sin livskvalitet. Bra djurvälstånd betyder att djuret mår bra, har vad det behöver och är i säkerhet. Dålig djurvälstånd betyder att djuret mår dåligt, vilket kan bero på sjukdom eller att det inte får den mat eller omvårdnad det behöver. Ett välkänt koncept inom djurvälstånd är de fem friheterna. Konceptet myntades i Storbritannien 1979 och har sedan dess använts som en acceptabel miniminivå för djurs välfärd. I de fem friheterna ingår att djuret ska vara fri från hunger och törst, fri från obehag, fri från smärta, skada och sjukdom, fri att utföra normalt beteende och fri från rädsla och stress. Idag går man ofta steget längre och menar att djuren också ska få uppleva positiva saker, till exempel lek och bekvämlighet.

Alla som använder, föder upp eller har försöksdjur ska vara kopplade till ett djurskyddsorgan. Djurskyddsorganet ska bestå av en grupp experter med uppdrag att ge råd om djurens välfärd och djurskydd, att granska rutiner för övervakning av djurförsök och se till att omsorgen om djuren är ett prioriterat arbetsområde på anläggningen.

Hur mäter vi djurvälstånd?

Att djurvälstånd handlar om just djurets upplevelse gör det svårt att mäta. Vi kan ju inte veta exakt vad en annan individ, djur eller människa, tänker och känner utan tolkar beteende, kroppshållning, ansiktsuttryck och ord/läten. Det är ofta lättast att upptäcka dålig djurvälstånd och att arbeta för att undvika sådana situationer. För att mäta om något ger försämrad djurvälstånd och stress i ett försök kan man till exempel undersöka hjärtfrekvens, nivåer av stresshormon och onormala beteenden hos djuret.

Forskare som studerar djurvälstånd har idag mer kunskap om vad som skapar bra djurvälstånd. Det finns en del metoder som kan mäta positiva effekter på djurvälstånd, men det är inte lika väl utvecklat som metoder som mäter stress. Det är framför allt metoder som mäter djurens beteende som används, t.ex. om djuret vill vara nära den som hanterar det eller om det visar på flyktbeteende eller vänder sig bort. Djurets kroppshållning och ansiktsuttryck i samband med att en person hanterar djuret kan också visa på bra djurvälstånd. Det går att studera och mäta djurens beteende i buren då vissa utforskande sätt att röra sig på i buren och om djuren leker är markörer för god djurvälstånd.